

Це незвичне звичне слово - саркофаг. Що за ним?

Насправді ж — страшнувате. У перекладі з грецької — сховище для мертвої плоті. Як оцінювати четвертий зруйнований саркофаг — чи він мертва плоть, чи він живе своїм, мало кому зрозумілим життям. І справді після тієї страшної аварії у 1986 році в його надрах і досі зберігається двісті тонн радіомістких речовин. Як вони поведуть себе сьогодні, як поведуть завтра? На ці запитання навіть видатні вчені і нашої країни, і цілого світу відповісти не можуть. Те укриття, яке 21 рік тому було зведено над четвертим блоком, вже давно вичерпало свої захисні ресурси. Воно перестало бути порядком від небезпек, які приховує у собі зруйнований вибухом блок.

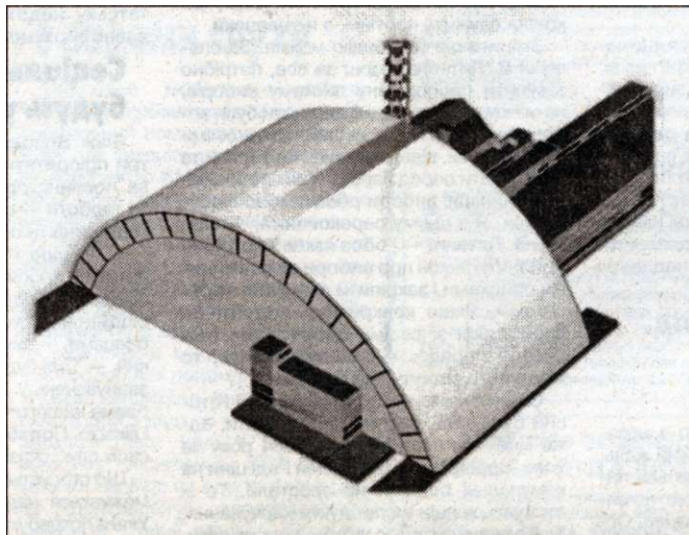
Ось чому вже багато років мусується проблема про спорудження над четвертим реактором нового саркофагу, чи конфайменту, як його частіше називають. Саме він, на думку спеціалістів, має уберегти довкілля, а можливо, і все людство від нового вибуху, від поширення радіоактивного пилу, від тієї небезпеки, яка буквально кожної хвилини може принести найстрашніші несподіванки. Ми вже не раз чули розмови про те, що міжнародна спільнота виділила для України чималі кошти для проектування і спорудження нового конфайменту. На кількох прес-конференціях для журналістів було показано проекти захисної споруди, було сказано, що вона з'явиться над блоком через рік-два-три... Було навіть повідомлено про те, що конфаймент вже починає монтуватись на деякій відстані від Чорнобильської атомної, а потім по рейках буде насунутий на четвертий блок. І ось сьогодні всі ми, та й увесь світ стоїмо перед фактом, що ніхто і нічого не будував, не монтував, ні про які конкретні строки нового укриття і мова не йшла. Куди поділися виділені на все це гроші — хто знає.

Чорнобиль хвилює не тільки нас, але, вочевидь, він є гострою і болючою темою принаймні для країн Європи, які першими можуть постраждати

разом з Україною від негараздів з отими двохстами тоннами радіомістких речовин. Для довідки нагадаємо. У день сумнозвісної аварії реактор викинув лише трохи більше 4 кілограмів радіоактивних мас. І ці чотири кілограми натворили стільки біди, що ми не можемо з нею справитись і по сьогодні. Це і землі, де не можуть жити люди, де не можна вирощувати ніяких продуктів харчування, це покинуті міста і села, випалені радіацією ділянки лісів. Головне ж, це дуже багато відселених із 30-кілометрової зони людей, хворих, уражених два десятки літ тому радіаційним вибухом. У нас з'являється все більше зо-

ядерного палива, їх будувати-ме одна з відомих американських фірм. Ці сховища розташовані від столиці України на відстані 100 кілометрів. І, як вважають екологи, це злочинне рішення — так близько від багатомільйонного міста зберігати ядерні відходи. Адже в будь-якому випадку вони принеситимуть більшу чи меншу шкоду. Але ж хто сьогодні скаже — на скільки більше, на скільки менше.

Що ж являтиме собою нова конструкція? Це буде вільна арочна форма шириною 257 метрів, висотою 105 метрів і довжиною 150 метрів. Вага споруди — 200 тисяч тонн. Здавалося б, така солідна бу-

всім несподіваних за кількістю і за своїм протіканням хвороб, у нас народжуються хворі діти. Все це знає Європа. І вона хвилюється: а що ж буде далі з Чорнобилем, як забезпечити Україну і європейські держави від нової біди. Саме тому цими днями було підписано чергову угоду про спорудження над четвертим зруйнованим реактором нового конфайменту. Європейський банк виділив для цієї мети 300 мільйонів доларів. Частина з них піде на спорудження саме конфайменту, розробку проекту і будівництво вестимуть французькі фірми. Частина буде витрачена на зведення сховищ для відпрацьованого

дова має дати якісь гарантії. Але стовідсоткових гарантій навіть сьогодні дати ніхто не може. Настільки утаємничені, як ми вже казали, процеси, які відбуваються всередині четвертого блоку. Більшість вчених схиляється до того, що він нині ще більш небезпечний, ніж був 20 років тому.

Традиційно чергову українську програму фінансує міжнародна спільнота. Коли з'явиться нове укриття, наскільки воно буде безпечним і довговічним — ніхто не знає. Побутує думка, що воно простоятиме сто років, інші ж спеціалісти пророкують: набагато менше.

Олеся ДЕЙНЕКО.